

Nota

Uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem Koppelandstraat 3-7, Herentals

Programma van maatregelen

Ons kenmerk :	ORTEC2101351
Auteurs :	Alexander Doucet Ward Decramer Vanessa Bigonzi
Datum verslag:	6 oktober 2021
Projectcode Onroerend Erfgoed :	2021G65 proefputtenonderzoek
Wettelijk depot :	D/2021/15.001/27

Coverfoto: overzichtsfoto Proefput 1

Auteurs & autorisatie:

Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)

Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023)

Vanessa Bigonzi

Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00004)

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Wettelijk depot: D/2021/15.001/27

INHOUDSTAFEL

Deel 3	Programma van Maatregelen.....	4
1	Beschrijvend gedeelte	4
1.1	Administratieve gegevens	4
2	Gemotiveerd advies.....	6
3	Programma van maatregelen	9
	Ondertekening.....	10

Deel 3 Programma van Maatregelen

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2021G65 (proefputten)
Actoren	Terra Engineering & Consultancy OE/ERK/Archeoloog/2020/00014 (Erkend archeoloog)
	Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023) Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003) (veldwerkleider, assistent-aardkundige) Vanessa Bigonzi (assistent-archeoloog)
Externe actoren	Alde Verhaert, Erfgoedconsulent archeologie (Antwerpen)
Locatie	Provincie: Antwerpen Gemeente: Herentals Adres: Koppelandstraat 3-7
Kadastrale gegevens	Herentals, 2 AFD/Herentals, Sectie G, Perceelsnummer 282K
Bounding Box	Punt 1: X = 182729, Y = 207585 Punt 2: X = 182761, Y = 207615
Oppervlakte projectgebied	560 m ² / 0,06 hectare
Periode veldwerk	23 september 2021
Einddatum onderzoek (afron- ding rapportage)	6 oktober 2021
Relevante termen	Proefsleuvenonderzoek; recente sporen; Middeleeuwen, Nieuwe Tijd, historische stadskern, tuinzone.

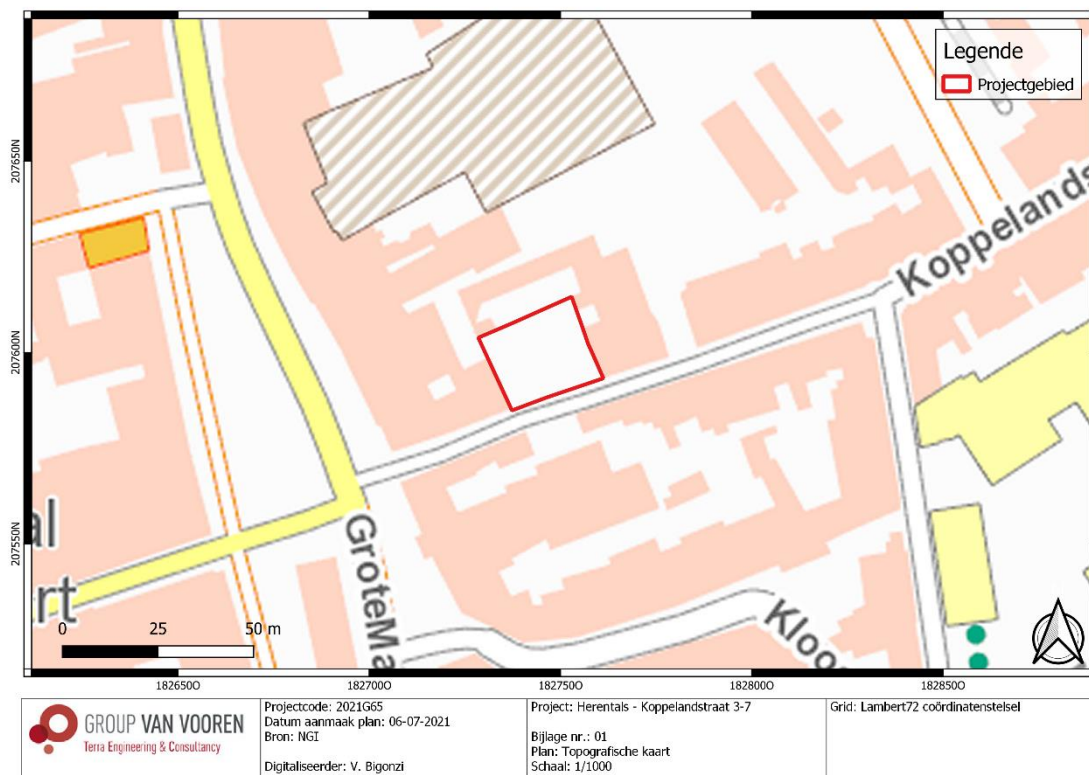

Fig. 3.1: Topografische kaart (2017) met situering van het projectgebied (© DOV).

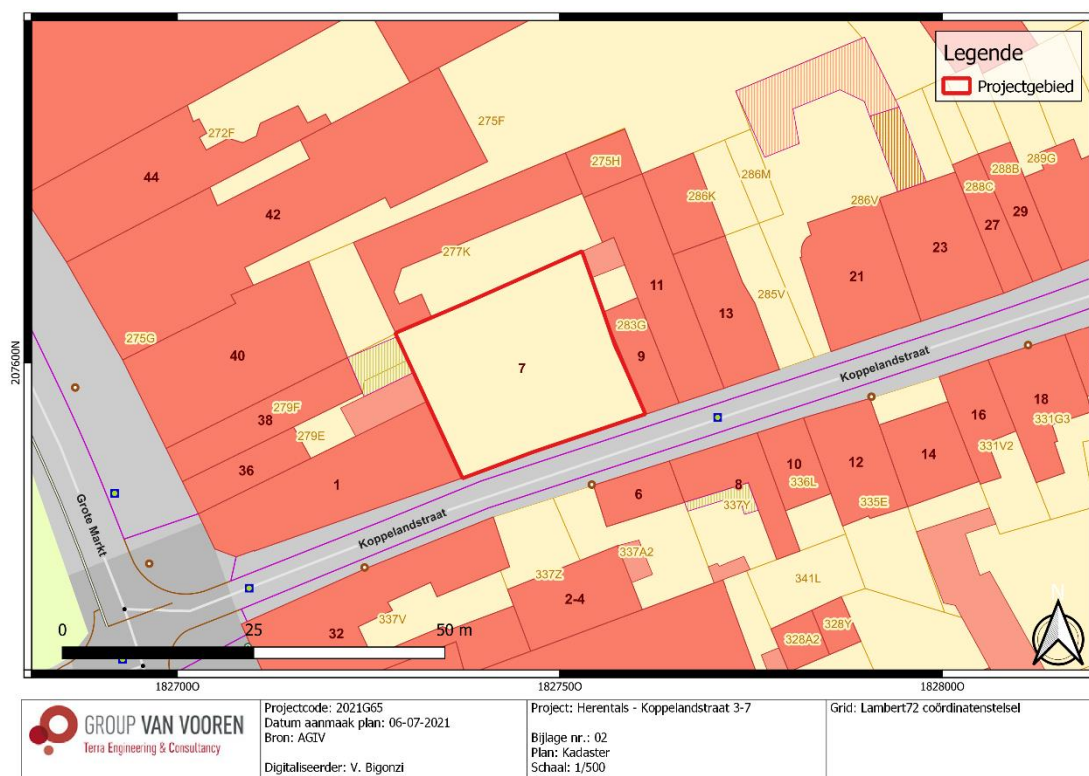

Fig. 3.2: Kadasterplan met situering van het projectgebied (© AGIV).

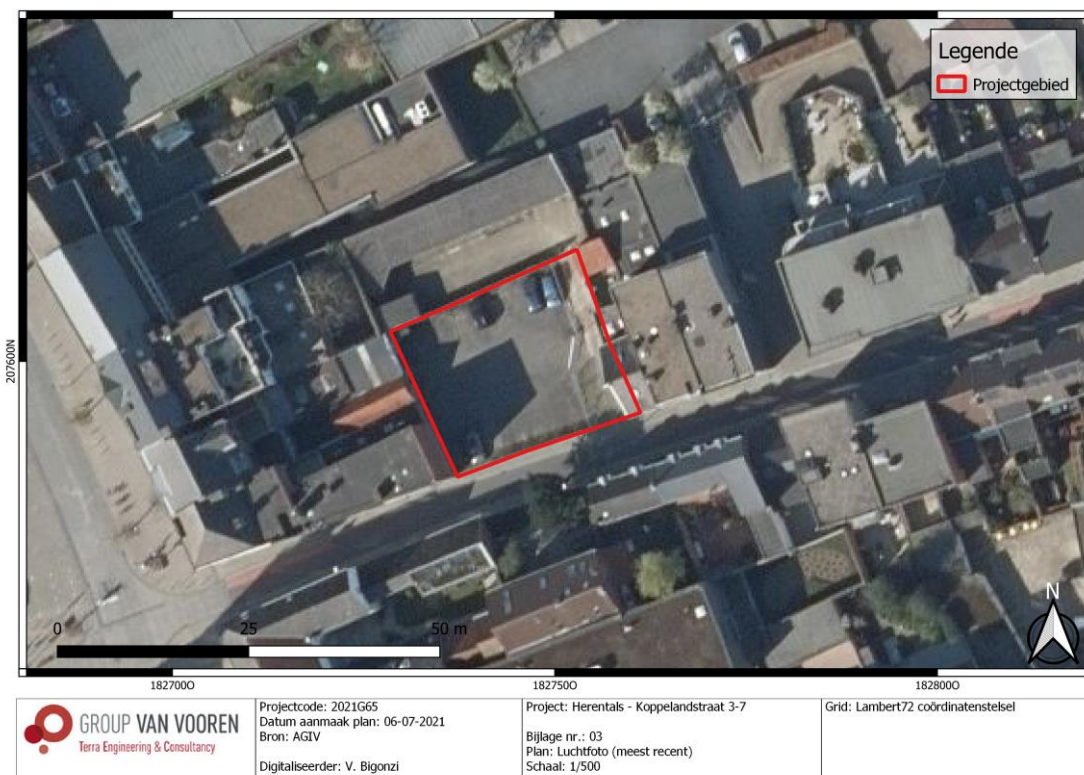

Fig. 3.3: Meest recente luchtfoto met situering van het projectgebied voor de kap van het bos en de sloopwerken (© AGIV).

2 Gemotiveerd advies

Het uitgevoerde onderzoek leverde voldoende data om een oordeelkundige uitspraak te doen over de archeologische verwachting van het terrein. In totaal werd 12,68 % van het totale onderzoekbare terrein onderzocht, hetgeen statistisch gezien als voldoende wordt beschouwd om van een representatief vooronderzoek te spreken. Hieruit blijkt dat het archeologisch potentieel zeer laag tot nihil is. Het potentieel op kennis- en datawinst van eventueel verder vervolgonderzoek wordt idem dito bijgesteld naar zeer laag tot nihil.

Het proefputtenonderzoek wees uit dat het terrein kan opgedeeld worden in twee verschillende pedogenetische zones die overeenkomen met de zuidelijke historisch bebouwde zone aan de straatkant en de noordelijke historische tuinzone. Voor deze tweedeling van het terrein kunnen correlaties gemaakt worden met historische kaarten zoals de Ferrariskaart (1777) en vooral de Atlas der Buurtwegen (CA. 1840). Deze pedogenetische variatie is hoofdzakelijk te linken aan antropogene ingrepen en een verschil in landgebruik (bewoning aan de straatkant met achterliggende tuinzone).

Profiel 5 in Proefput 1 kan gelden als referentieprofiel aangezien hier de Laat-Middeleeuwse en Postmiddeleeuwse gelaagdheid het best bestudeerd kon worden. Hier werd namelijk een klein deel van de Bh-horizont vastgesteld op slechts 130 cm -mv. De C-horizont werd hier vastgesteld op 170 cm-mv. Aan de hand van dit referentieprofiel kunnen we concluderen dat bij alle andere profielen de Bh-horizont volledig verdwenen is en er minstens ca. 40 cm van het oorspronkelijke bodemprofiel verstoord is geraakt. Vervolgens is het terrein terug opgehoogd met een gelaagdheid tot gevolg. De onderste laag is aan de hand van het aangetroffen materiaal te dateren in de Volle Middeleeuwen, meer bepaald de 13de-14de

eeuw. In het profiel van Proefput 3 kon de bovenste laag met kuil (laag 2) gedateerd worden in de 14de-15de eeuw. Deze kuil snijdt door lagen 3 tot 6 waardoor al deze ophogingslagen te dateren zijn tussen de 13de en 14de-15de eeuw.

In de historische tuinzone, aan de noordzijde van het terrein, treffen we zowel in Proefput 2 als Proefput 4 een stratigrafische situatie aan die onderling sterk overeenkomt. In deze zone werd er geen gelaagdheid vastgesteld, maar was er één homogeen pakket van ca. 150 cm aanwezig waarin zich modern materiaal uit de 19de-20ste eeuw bevindt. In Proefput 2 reikt dit pakket in de noordelijke uithoek zelfs nog dieper. Dit pakket heeft de Middeleeuwse ophogingslagen volledig vernield. In Proefput 4 werden er onder dit pakket nog sporen van beddenbouw uit de 15de eeuw teruggevonden. De C-horizont bevindt zich hier op ca. 150 cm-mv waardoor er kan gesteld worden dat ook in deze zone minstens ca. 20 cm van de oorspronkelijke bodemopbouw vernield is. Er werd nergens een restant van de Bh-horizont vastgesteld.

Het aangetroffen sporenbestand omvatte in totaal negen muren en één bodemspoor. Het bodemspoor (S1) wordt geïnterpreteerd als beddenbouw dat aan de hand van het materiaal kan gedateerd worden in de 15de eeuw. De muren en het keldervloertje zijn alle terug te brengen tot bebouwing zoals die reeds te zien is op de Ferrariskaart (1777) en de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840).

In de aangelegde vlakken aan de straatzijde werden verder geen archeologisch relevante sporen aangetroffen.

Alle verzamelde data en vaststellingen tijdens het proefputtenonderzoek leiden tot de conclusie dat het terrein een laag tot nihilistisch kennis- en datapotentieel heeft. Er werden immers geen relevante archeologische sites vastgesteld die zouden kunnen leiden tot bijkomende informatie over de omgeving en de ontwikkeling van Herentals. Kostenbaat is verder onderzoek gezien dit lage wetenschappelijke potentieel noch nuttig, noch noodzakelijk. Dit advies tot vrijgave werd in samenspraak met de betreffende erfgoedconsulente tijdens het veldwerk geconcludeerd.

Het terrein kan vrijgegeven worden zonder vervolgonderzoek of zonder bijkomende maatregelen ter bescherming van (afwezige) relevante erfgoed.

Het volledige projectgebied mag integraal opgenomen worden in de GGA (gebieden geen archeologie).

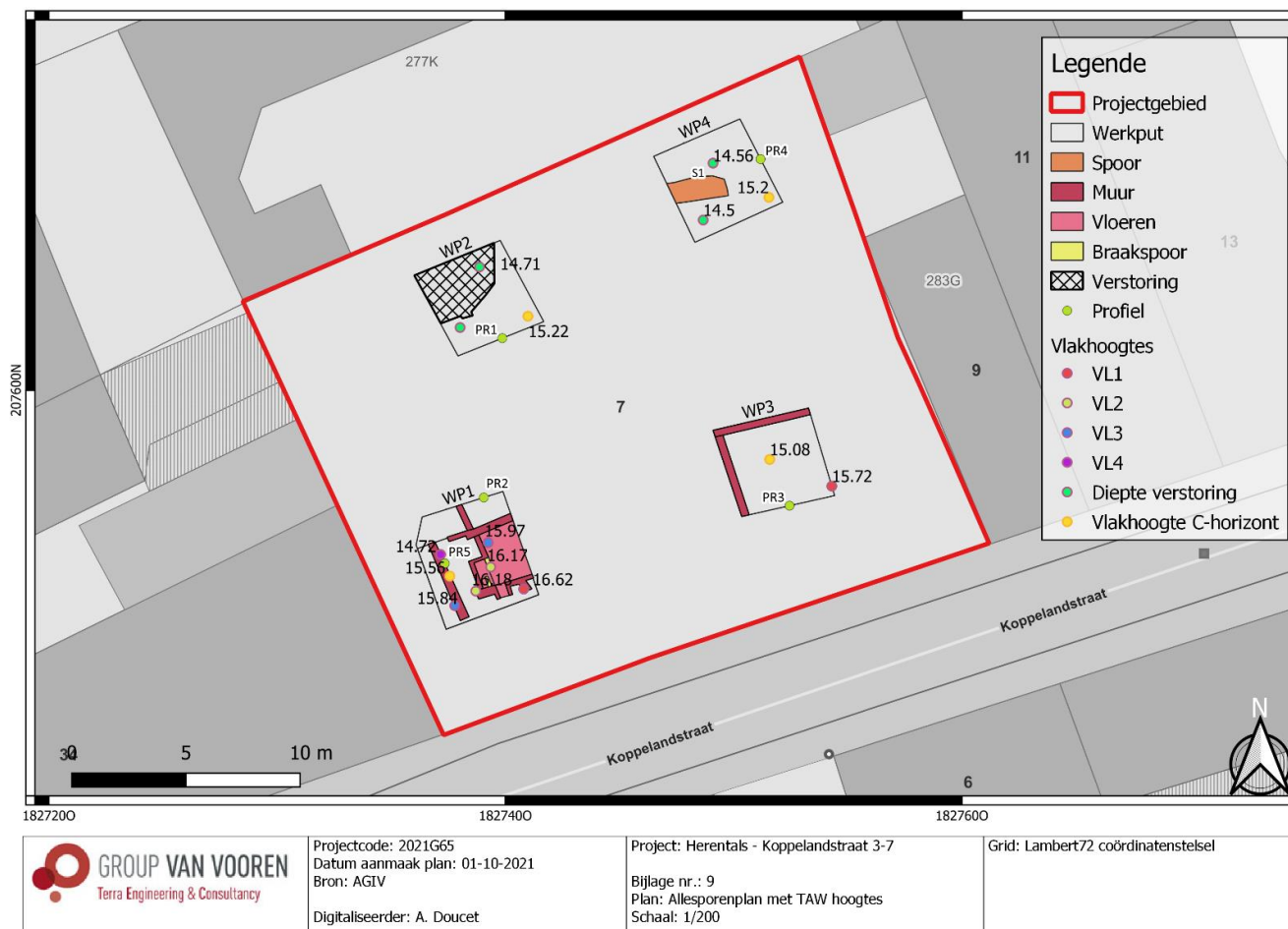

Fig. 3.3: Vereenvoudigd allensporenplan geprojecteerd op de topografische kaart (2017)¹.

Het volledige projectgebied mag integraal opgenomen worden op de GGA

¹ Voor een allensporenplan A0 met alle meetgegevens, zie bijlage verslag van resultaten.

Dit ontslaat de aannemer/bouwheer echter niet van zijn verplichtingen.

De aannemer/uitvoerder van de werken is gehouden aan de meldingsplicht van archeologische vondsten. Deze melding van archeologische toevalsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vervat in [artikel 5.1.4](#) van het [Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013](#).

De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

3 Programma van maatregelen

Vermits een archeologische opgraving niet noodzakelijk is voor het betreffende terrein, dient er geen programma van maatregelen opgesteld te worden. Het volledige projectgebied kan immers opgenomen worden in de GGA.

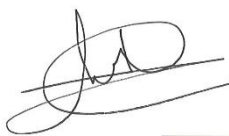
Ondertekening

TEC nv staat voor een kwaliteitsvolle aflevering van haar resultaten en onderzoeken, onder de voorwaarden zoals overeengekomen met de opdrachtgever. Aangezien TEC nv de informatie, aangeleverd door de opdrachtgever of derden, niet onafhankelijk kan verifiëren dragen deze informatie-leveranciers de verantwoordelijkheid voor de accuraatheid en de volledigheid van hun informatie.

Dit verslag mag niet gereproduceerd worden, behalve in volledige vorm, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

Voor verdere inlichtingen over voorliggend rapport kunt u contact opnemen met ons kantoor.

Sint-Truiden, 6 oktober 2021

Hoedanigheid	Naam	Handtekening
Gedelegeerd bestuurder	Kristof Van Vooren vv LRJ Van Vooren Gedelegeerd Bestuurder	
Business Unit Manager	Maarten Dingenen	
Auteur en erkende archeoloog	Alexander Doucet	
Nagelezen en goedgekeurd door erkende archeoloog	Ward Decramer	